

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserat: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasil in poslana ter notice isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročilih nad 10 obsega popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji:
celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—
V inostranstvu:
celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—
Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačila.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadesno frankovano.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
Poština plačana v gotovini.

Fran Govekar:

Epilog ali prolog?

Komunistični intermezzo je zaključen. Sinočni »Naprej« se je končno resigniral ojučal ter izjavlja: »Slovenskih komunistov sploh ni! Voditelji takozvanih komunistov dr. Lemež je »brenčal«: nihče ga ni smatral za resnega človeka, ker kraljevski nadkomisar, ki kriči skozi okno kr. urada: »Doli z vlado!« sploh ne more biti normalen. Demonstrantje niso nameravali prav nič zlega; na ropanje, uničevanje in pobijanje pa še mislili niso. Hoteli so le prav idilično nekoliko podedemonstrirati ter se ljudem pokazati.«

Glejte, mislili ste, da se bliža rjoveč lev, ki poišče, koga bi raztrgal in požrl, a »Naprej« nas je — žal! — šele naknadno, šele sinoči informiral, da se je bližala le — meketajoča ovca. In na njo so streljali!

Seveda, če bi se bil komunistovski naklepi posrečili, če bi se bila ustanovila v Ljubljani — vsaj za tri dni — komunistovska sovjetska republika z dr. Lemežem, Zorgo, Goluhom in Petričem na čelu, potem bi sinočnji »Naprej« pisal drugače.

»Naprejeva« dvoličnost nam ni všeč: Janov obraz ni simpatičen. Toda razumljiv nam je. Sinoči je priznal »Naprej« sam, da ga delavstvo več ne uboga in ne posluša. In očita mu, da je samo krivo poraza, ker se ni ravnalo po »Naprejevi« nasvetih. Mi pa, ki smo pazljivo brali vse te dni »Naprejeve« članke in notice, nismo opazili nikjer nobenega poziva k pameti in nobenega svarila pred — skrajnostmi. Šele ko so zagrmeli puške naših orožnikov, ogroženih na svojem življenju in ugledu, je zavajal »Naprej«: »Delavci, stojte! Dovolj je žrtve!« — Šele takrat . . .

100.000 K je dalo načelstvo socialnodemokratskega konsuma za stavkajoče. Danes, ko joka toliko žen, otrok, stark in starcev in zre preko grobov v brezupno bodočnost, treba protektorjem nesrečnih rogoziležev pač razmišljati, odkod vzeti vsaj še desetkrat 100.000 K!

Ali hočete mar reči še o teh vdovah in sirotah, da »brenče« in da jih ni smatrati za resne? —

Po toči zvoni je prekasno, a pilatovski si umivati roke ter po činu izjavljati: »Mi nismo krivi!« — danes več ne velja. Vsa Slovenija je priča, da niste dali komunistom le potu, nego ste jih s časopisom, lektiri in denarjem celo podpirali. In prav nobenega dvoma ni, da ste spekulirali za — vsak primer. Vrezali ste se ter s tem dokazali, da ste slabi politiki. —

Nobeno sredstvo za ukročenje fanatične opozicije ni uspešnejše, kakor da se ji podeli prilika: »Evo, zdaj pretvori svojo teorijo v prakso!« — To velja povsod. Zato je bila za nas pravi užitek doba socialnodemokratskih ministrov in poverjenikov. Od časa do časa ponoviti ta eksperiment bo za državo le nedogledne koristi. Jaka Vsežal na shodih, po oštarijah in po časopisih je na županskem, poverjeniškem, ministrskem stolcu ali zakaterokoli uradno mizo vselej klavna pojava. Toda rodi najboljše posledice: probatum est.

Tudi naši komunisti so dobili te dni priliko izkazati se. Proglasili so trodnevno stavko z velikansko ošabnostjo. Trdili so, da je ves jugoslovanski proletarijat, rokodelski in duševni, za njimi ter da se na njihov ukaz mahoma ustavi vse delo po progah, tovarnah, delarnah, pisarnah, prodajalnih in jamah. Renomirali so, da jih je kot listja in trave ter da, če le hočejo, zdrobe vse v sip in prah. . . . Nihče jih ni oviral. Vlada jim je dovoljevala zborovanja in pridigovanja, agitiranje, hujškanje in organiziranje. Tako smo torej že smeli pričakovati, da nastopijo širokoustni podmilonebniki vsaj impozantno.

Toda impozantnost je bila smešna. Da ž njimi niso šli javni in zasebni nastavljenici, je samo ob sebi jasno; da so kmetje in meščanje sovražniki nasilstev in ropov, je naravno. Ali ostavili so jih tudi vsi pametni delavci, tudi vsi razumni socialni demokratje! In tako se je zbrala na Zaloški cesti z vsemi radovedneži, ženskami, otroki ter še s trboveljskimi premogarji vred iz vse Ljubljane, okolice ter iz bližnje in daljne Slovenije skupaj truma, ki ni štela niti 3000 oseb. Pa so nam grozili, da jih bo kot listja in trave! 3000 med 50.000 prebivalci Ljubljane ne tvori niti 16%. Toda saj med tistimi 3000 ni bilo niti polovice prepričanih komunistov. Večino so imela nedvomno zopet zijala in nevedna sodruga.

Tako se je torej v praksi pokazala moč in številnost bahaško navajljane slovenskega komunizma.

Pokazalo pa se je še nekaj, kar navdaja s skrbjo in žalostjo vsako kulturno srce: neverjetna ljudska duševna sirovost. Ko so padli strelci in so se v krvi, blatu in smrtnih krih valjale to tleh nesrečne žrtve, so jim prihitali na pomoč naši zdravniki, naše usmiljenke in naš duhovnik.

In takrat se je zgodilo nekaj neverjetnega, naravnost kanibalskega: komunisti, na čelu jim neke pobesnele megere, so planili s palicami na zdravnike, usmiljenke in duhovnika, jih opljuvali, opsovali ter nekatere pobili celo na tla. Če bi se bilo zgodilo to med divjaki ali med analfabeti, bi se ne čudili; toda med Slovenci v Ljubljani! Vojna je torej poživila celo Slovence, najkulturnejše pleme na slovenskem jugu, vendarle še huje kakor smo slutili. In celo v Ljubljani!

Rojaki, to je dogodek, ki je kot prizor v vsej tragediji, morda vreden najglobljega razmišljanja. Duhovnik hoče kot cerkven uradnik sredi smodnikovega dima in smradu, vpricho fanatične, obupane in krvave tolepe vršiti svojo človekoljubno dolžnost. Priznati treba: vrl, pogumen duhovnik! In kdor ga pozna osebno, kdor ve, da je posvetil vse svoje sile preganjanju alkoholizma, podpiranju invalidov, vdov in sirot, kdor se spominja, da je bil baš on med prvimi, ki so se s peresom in z besedo neustrašeno uprli štetizmu v »Slovenca« ter šusterščizmu v SLS, mora reči: klobuk doli pred takim duhovnikom! Toda komunisti in komunistke so ga, sklonjenega nad umirajočimi, hruleč in prelinjač toleke s palicami po glavi, da se je onesvestil! — In zdravnike, ki so hoteli pomagati trpečim, usmiljenke, ki so hotele ustavljati kri in zavezovati rane, so komunisti in komunistke pobesnelke sprejele s pljunki in s psovkami, ki se ne dajo niti zapisati! To je sirovost, ki kriči do neba! To je fanatizem, ki mora — iztrežniti vse stranke.

Predvsem socialistične ali socialnodemokratske! Nezaslišana in za Slovence naravnost neverjetna sirovost delavskih mas nas vse mogoče pozivlja: Več srčne kulture in manj politike! Rešite se sloje iz njihove politične podivjanosti in dajajte jim več duševne hrane, pouka, etičnega, estetskega, moralnega! Dvignite jih iz zolega materializma in osvobodite jim srca s predavanji, predstavami, knjigami in časopisi, ki jim odpro pogled na lepoto, dobroto in višje ideale! Tudi kultura je kruh, ki se brez nje ne da živeti človeka vredno življenje. Masa brez kulture pa je žival, ki se da krotiti le z bajneti, krogami in verigami. A take mase si ne morejo želeči niti naši socialni demokratje in menda niti ne naši klavni komunisti.

Zato pa bi si vsodil pri teli priliki pripomniti: naši delavski listi so preveč politični, preveč hujšajoče strankarski, a premalo svoji kulturni svrhi odgovarjajoči. Člankarji pi-

šejo večkrat previsoko, preabstraktno, uporabljajo celo vrsto delavstvu in masi neumljivih besed ter se zanimajo za najbolj oddaljene stvari tujih narodov, a domačih potreb, kulturnih in socialnih, ne vidijo. Za naše delavstvo naj bi se prirejalo po vzoru velikih mest nepretrgane vrste brezplačnih najraznovrstnejših predavanj, ki naj bi iz ust naših kulturnih in gospodarskih činiteljev prišala masi več luči in srčne toplote. Za naše delavstvo naj bi se prirejale do skrajnosti cene gledališke in eventualno tudi primerno izbrane kinematografske predstave, ki naj bi jih uvajali predgovori. Tu ima Kristanov konsum široko polje za udejstvovanje svoje ženeroznosti in svojega kavalirstva; najti pa se morajo še drugi viri. Za ljudsko kulturo, za povzdigo duš in srca naše mase iz blata današnje posirovelosti ne sme ostati zaprt noben žep!

Epilog ali prolog? — Jaz bi želel, da bi bili dogodki zadnjih dni pač le prolog novemu delu, novemu koncentriranju moči vseh naših strank na etično korist našemu poštenemu, narodno zavednemu in v srčno prubju našemu zavednemu, narodno še nezavednemu delavstvu.

Želel bi pa tudi, da se med našimi meščanskimi strankami trajno vzdrži zavest, da so v boju proti

brezdomovinskim prevratnim elementom vendarle navezane druga na drugo. V minulih dneh so bile meščanske stranke složne in enodušne, zato smo zmagali. Za meščanstvom stoji državna oblast, stoji vojaštvo, kultura, razsodnost. Meščanske stranke so danes hrbenica državnega telesa, os jugoslovenskega ujedinjenja, duša in srce naroda, ki se zbira v neomajni zvestobi pod praporom SHS. Ta enodušnost meščanskih političnih strank se je v pravkar preteklih nervoznih časih dokomentirala ne le po vsej Sloveniji, nego tudi po vsej Jugoslaviji. Zaradi te meščanske enodušnosti so se pridružili odporu proti komunistom, tudi vsi ostali narodni sloji. In tako smo zlomili nevarnost brez najmanjšega razburjenja ter smo dosegli, da se je ogenj in kri obetajoči zmagahoma izpremenil v komično spako.

Ta doživljaj in ta uspeh naj bo sta meščanskim strankam v pouk! Kaj zmoremo složni, smo videli. A kaj bi doživeli razklani? —

Ni še vseh dni konec! Učimo se, napredujmo, širimo svoje obzorje in — programe ter držimo »svoji smodnik« na varnem! Blizajo se volitve, ali bomo meščanje, uradniki, kmetje tudi takrat složni proti internacionalni hidri? —

Vivos voco, mortuos plango.

—*—

Železničarska stavka.

POGAJANJA MED ŽELEZNIČARJI IN MINISTROM.

LDU Beograd, 26. aprila. Presburo poroča uradno:

Železniško ministrstvo objavlja: G. železniški minister je danes ob 10. dopoldne sprejel delegate železničarjev in Saveza transportnih delavcev Jugoslavije. Delegati so izjavili, da so voljni, ustaviti stavko in pričeti z delom pod pogoji, da se preklicke ukaz o vpoklicanju železničarjev vseh pozivov na vojaške vaje in da se že v naprej določi platforma, na podlagi katere bi se naj vodila pogajanja za ureditev službe na železnicah, kakor tudi dohodki železničarjev v kraljestvu.

G. železniški minister je izjavil, da je pripravljen, vzeti v pretres vse zahteve železničarjev, v kolikor se tičejo izboljšanja njihovega gospodarskega položaja, in da hoče njihovim tozadevnim zahtevam ustreči do skrajnih mej možnosti. Minister je izjavil svojo pripravljenost za to in rekel, da se bodo začela voditi ta pogajanja takoj, kakor

hitro se vrnejo železničarji na delo in se vzpostavijo promet v tistem obsegu, kakor je bil pred stavko. Te svoje zahteve je motiviral g. železniški minister z nastopnimi razlogi: 1. ker železničarji niso začeli stavke na legalen način, ampak so stopili v stavko, ne da bi obvestili svoje predstavitelne o nameri, da hočejo stopiti v stavko; 2. ker so pred začetkom stavke začeli sabotažo s tem, da so izpraznili rezervoarje z vodo in tudi izpraznili kotle lokomotiv; 3. ker so v zadnjih dneh izvršili nekoliko nasilnih aktov nad železniškimi napravami in nad železniškimi osebjem, ki ni hotelo vstopiti v stavko. G. železniški minister stoji torej na stališču, da naj železničarji vse svoje napake popravijo s tem, da se vrnejo na delo, a prepričani naj bodo, da se bo za njihove materialne interese kolikor mogoče skrbelo.

Na 1. točko so delegati izjavili, da so morali stavko začeti v tajnosti, ker so se bali, da se ne bi osebje s silo zadržalo v službi, če bi se vedelo za stavko že poprej.

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalje.)

Generalissimus Karel je pisal — tako je poročal Vodnik — da se nimamo ničesar bati, ker je on pri Gorici, ob Soči, pri Gradiški in Palma Novi dobro utrjen. Naj le imajo Francozi beneške kraje, da le mi obdržimo tudi svoje meje! Ko pride pomoč iz Ogrske, bomo mogli iti naravnost proti Mantovi. Soča, Gorica, Trst, Snežnik in Hrušica so trdne meje, ki jih ne zavzame nihče.

Po vseh ljubljanskih cerkvah so molili za zmago in mir. V stolnici sv. Nikolaja pa je priredil slovesno molitev pred Najsvetejšim sam knez nadškof baron Brigido z vsem cerkvenim pompom.

Vse kranjsko plemstvo z glavarjem grofom Hohenwartom na čelu, župan dr. Podobnik z vsemi svetovalci in višjimi uradniki, vsa gospoda in najboljše meščanstvo je prisostvovalo molitvi.

Pred cerkvijo so stali v paradi vrli meščanski strelci in gardisti z zastavami in godbo ter so streljali, da je bilo veselje. In po svečanosti se je vršilo tudi defiliranje, zakaj brez defiliranja in streljanja ni smela miniti takrat nobena cerkvena slavnost.

40

Ko se je poslovil glavar grof Hohenwart pred cerkvijo od zbranih zastopnikov kranjskih oblastev, je še dejal:

»Širokoustni korzikanski sansculot Buonaparte je dejal bajt: »Le moral c'est tout!« Ako je to resnica, gospoda, potem je njegove sreče konec in naša zmaga je gotova!«

In samozavestno je sedel v kočijo ter se moško odpeljal.

Ljubljana se je kopala v pomladnem razkošju.

Par dni je deževalo, potem pa se je nebo izjasnilo in toplo sonce je sijalo in grelo kakor v maju. In vendar je bilo šele sredi marca.

Zrak svež in čist, nebo v neizkaljeni krasoti in povsod sama svetloba in gorkota. Mesto je bilo zopet brez vojaškega hrupa in vrišča. Vrnili se je prejšnji idilski mir, le še lepši, ker je prišel z mladim zelenjem pomladi.

Ulice, polne slame, cumj in razne nesnag, ki so jo pustili za seboj vojniki, so bile v nekaj dneh pometene in očiščene. Red in pokoj sta se iznova naselila povsod, po delavnicah, tovarnah in pisarnah pa so se Ljubljančanje vrnili k starim svojim opravilom, ki jih niso razburjala.

Le lepe Ljubljanke so imele nove in velike skrbi.

Odložiti so morale zimsko obleko in misliti na nove klobuke in nove, moderne toalete. In prav mudilo se jim je, zakaj blizal se je tih teden in kmalu bo tukaj cvetna nedelja, za njo pa Velika noč.

Hiteti so morale. Marljive šivilje pa so šivale in pomerjale pozno v noč. Saj je hotela biti pri velikonočni procesiji vsaka Ljubljanka ne le nova od glave do nog, nego je želela biti prav vsaka tudi med vsemi najlepša in med vsemi najmodernejša.

Desetega marca je bilo po Ljubljani pač še mnogo ženskih objokanih oči, saj je odmaršalo na bojišče v Italijo še poslednjih 150 mož domačega Turnovega polka in z njimi 600 Hrvatov.

Odjezdil je tega dne marsikaj mlad častnik, ki je ostavil v Ljubljani javno ali skrivaj ljubljeno bitje, pa tudi marsikaj podčastnik in preprost pešec je odkorakal, ki so za njim lile solze mater, sester in deklet tam po skromnih predmestnih hišah in le s slamo kritih delavskih kočah ponižnega kranjskega glavnega mesta.

»Na srečo se posuše ženske solze hitreje, nego skopni najkasnejši pomladni sneg, in ženska tuga mine preje, nego preide bleščeči ščep v temni mlaj.« je dejal cinični dr. Repič. »Preznanilo so se vršili dogodki zadnjih tednov druga za drugim, da bi se mogle ubožice potapljati

v svojo bolelost, in tudi preveč dela imajo same, s seboj, da bi mogle razmišljati še o tem, kar je morda izgubljeno za večno. Ljubljanka, ki je lepa in mlada, je nesrečna le tedaj, če se dolgočas; ker pa si zna poiskati zabave povsod, ni nesrečna nikoli.«

Dr. Repič je poznal Ljubljanke in menda se ni motil.

Tako se je zgodilo tiste dni, da so Ljubljanke kakor ogromna jata golobov zletele iz mesta in zasedle Turško jamo za pokopališčem sv. Krištofa. Kakor cvetoča livada je bila peštra tista dolinica od samih klobučkov, vihrajočih šerp in barvastih nogavic. In čebljanja, smehljanja, radovednega iztezanja vratov in nemirnega tekanja je bilo med njimi, kakor da se pripravljajo na začetek najlepše komedije.

Pa ni bilo nič drugega, kakor da se je pripeljal škof Franc Borgia baron Raigersfeldski blagosloviti razširjeno ljubljansko pokopališče. Le pozorišče se je izpremenilo, menjali so se igralci, a komedija je ostala zabavna in zanimiva.

V spomin na Turke, ki so sli bajt naši pradedje pobili prav v tisti dolnici kraj pokopališča, se je ohranilo ime Turška jama. V spomin na to slavno zmago za ljubljanskim ozidjem se je vršilo tamkaj vsako leto na Velikonočni ponedeljek bombardiranje dolnice z najdebelejšimi in najtršeji pomarančami.

Na 2. točko so delegati izjavili, da so to incidenti, ki so se dogodili brez znanja organizacije.

Na 3. točko so izjavili delegati, da se ni na redni način dogovorila, da so nasilja izvršili stavkajoči železničarji.

Pogajanje z delegati je trajalo eno uro, toda do pozitivnega rezultata ni prišlo, ker delegati niso pristali na to, da se železničarji najprej vrnejo na delo in da se šele potem

začne pogajanje o ureditvi in zboljanju materijalnega stanja železničarjev.

KOMUNISTI V MARIBORU

LDU Maribor, 26. aprila. Danes je bila aretirana žena komunističnega voditelja Wallischa, ki je bila zelo vneto agitatorica. Aretiran je bil tudi oče komunista Nachtigalla. Policija doslej še ni izsledila Wallischa in Nachtigalla.

Politične vesti.

== Neopravičena relacija med krono in dinarjem. Poročevalec lista »Berliner Tagblatt« poroča o vtisih, ki jih je dobil v naši prestolnici v Beogradu. Mesto je postalo neobičajno živahno. V mestu se vidi mnogo tujcev; ne le Francozov in Angležev, marveč tudi Amerikancev, ki vedo, koliko naravnih in neizrabljenih bogastev ima Jugoslavija. V mestu je tudi mnogo ruskih beguncov, ki jim pa življenje ni posebno prijetno z ozirom na nizko stanje rublja. Ljudstvo govori o mestu, da je »najdražje na svetu«. V nekaterem pogledu imajo prav: za prenočišče n. pr. je treba plačati za noč 200 do 300 dinarjev. Ne manjka ne likerjev ne vina niti fine turške kave, kar je na tukaj neljubno dražje nego v Zagrebu ali v Ljubljani. Kar velja na Hrvaškem in v Sloveniji krono, to velja tukaj en dinar, ki neveljnost po krivici velja štirikrat več kot ena krona.

== Komunisti v Dalmaciji. Na železniški postaji v Metkoviću je bil aretirani tajnik komunistične stranke v Dalmaciji Ljubomir Maksimović, vračajoč se iz agitacijskega potovanja po Hrvaški, Bosni, Hercegovini in južni Dalmaciji. Ko so ga preiskali, so našli pri njem spise, ki pričajo o zvezi dalmatinskih komunistov s sovražniki. Aretirani so bili nocoj v Splitu tudi voditelji komunistov, ki se bodo zagovarjali pred vojnim sodom. Prostor Delavskega doma so zapечатeni in ustavljeno je delovanje vseh političnih komunističnih organizacij. — Ldu.

== Italijanski kralji odlikoval bivšega avstrijskega konfidenta. Tržaški listi javljajo, da je kralj Viktor Emanuel na svojo iniciativno odlikoval dr. Ercolana Salvija iz Splita s tem, da ga je imenoval za komturja reda italijanske krone. Red italijanske krone je eno najvišjih italijanskih odlikovanj. To odlikovanje je dobil Salvi v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil baje za italijanski stvar v Dalmaciji, zlasti pa za njegovo borbo proti Avstriji. Dalmatinski listi pripominjajo k temu odlikovanju, da je bil dr. Salvi ob začetku svetovne vojne voditelj avstrijske konfidentne organizacije v Dalmaciji, ki je med vojno denuncirala jugoslovenske rodoljube v Dalmaciji in leta 1914 zahtevala, da se naj ohejso vsi aretirani Jugoslovenci v Splitu.

== Načrt Edvarda VII. za rešitev jugoslovenskega problema. »Il Piccolo dela Sera« priobčuje memoare bivšega adjutanta cesarja Frana Josipa, barona Marguttia. V teh memoarjih je Margutti zabeležil tudi tole: Meseca septembra leta 1903. je angleški kralj Edvard VII. posetil cesarja Frana Josipa na Dunaju. Edvard VII. se je trudil, da bi pridobil starega cesarja za to, da bi se osvoobodil spon, ki so ga vezale z Nemčijo. Pri tej priliki je Edvard VII. navetoval cesarju, naj bi slavjansko vprašanje rešil na ta način, da bi pod habsburškim žezlom zjednil vse Jugoslovence. Kralj Edvard je naglašal, da bi se dali za ta načrt pridobiti tudi razni srbski državniki in politi-

ki. Ta predlog je stavil Edvard VII. zaradi tega, ker je vedel, da bi se zunanja politika avstro - ogrske monarhije spremenila v tistem trenutku, ko bi se izvedel njegov načrt. Slavjanski narodi bi prišli v državi do večine in dualizem, uveljavljen leta 1867., bi bil pokopan in bi moral napraviti prostor novi državni obliki: trializmu ali federalizmu. To bi imelo za nujno posledico, da bi se odpovedala zveza z Nemčijo, katero so podpirali samo Nemci in Madžari. S tem bi se Avstro - Ogrska avtonomno približala zapadnim državam, predvsem pa Angležki. Ta načrt kralja Edvarda je bil za one čase nad vse smel, toda nudil bi edino jamstvo za dolgotrajni obstanek habsburške monarhije. Baron Margutti ne omenja, kakšno stališče je zavzel napram temu načrtu Fran Josip, naglašajoč samo, da je izvedbo tega načrta preprečil takratni minister znanjnih del grof Goluhowski, ki se ni mogel navdušiti za takšne smeje načrte.

== Angleški parlament o avstrijskem problemu. Iz Londona poročajo: V debati v zgornji zbornici pri drugem čitanju mirovne pogodbe z Avstro - Ogrsko je izjavil lord Bryce obžalovanje, da je v mirovni pogodbi mnogo odredb, ki ne odgovarjajo modri politiki. Smatra, da so kompenzacije, ki so dovoljene Srbiji, prevelike ter upa, da bo zveza narodov popravila neke pogoške v pogodbi in tako odpravila nove vzroke za vojno. Newton obžaluje, da je Bolgarija izšla tako poceni, napada protekcijsko politiko novonastalih držav in upa, da bo vpliv zavezniškov pospeševal idejo njihove razorožitve in gospodarskega edinstva. Karakterizira vladno politiko napram centralnim državam kot modro in pravično. Bukmaster omenja 240.000 avstrijskih Tiročev pod italijanskim gospodstvom ter se iskreno nadeja, da se bodo v kratkem času storili koraki, da bi se to stanje popravilo. Odgovarjajoč interpellantom je minister Milner izjavil, da mirovna pogodba še ni dogovorjena, da pa kritika stvari povečava. Ako se pri določevanju tiroških meja etnografska načela niso upoštevala, se je to zgodilo vsled strateških potreb Italije. Kar se tiče pripombe, da se je ta strategična meja določila proti bedni in mali Avstriji s 7 do 8 milijoni prebivalcev, je italik znan, da lahko iz nje nastane pozneje silna Nemčija s 60 do 70 milijoni prebivalci. To je v bodočnosti popolnoma mogoče ter ima Italija vsled tega pravico, da zahteva zaščito proti tevtovskim valovom. Na koncu govora je izjavil, da oni, ki so to pogodbo ustvarjali, niso odstopili od načel pravice in človečnosti. Zakonski predlog je bil sprejet v drugem in tretjem branju.

== Komu se ima zahvaliti Francija za zmago? Komisar sovjetske Rusije Krasin je prišel v Stokholm, kjer je imel pogovor tudi s poročevalcem pariškega »Matina«. Pri tej priliki je izjavil, da Rusija nikakor ne odklanja priznanja francoskih ter-

itov, marveč da se bodo vršila o teh terjatvah specialna pogajanja. Komisar je v nadaljnjem pogovoru zanikal, da bi bil kdaj nemški agent in da bolševizem ni bil poklican v življenje na prizadevanje Nemcev. Ruski bolševizem je pripomogel vsled svojega vpliva na nemške delavske mase k francoski zmagi leta 1918. Oblede trgovskih odnosov Rusije z ostalim svetom je Krasin povdarjal, da njih vzpostavitev ni le v interesu Rusije, marveč celega sveta. Treba je, da se vzpostavi mir in da da Francija Rusiji na razpolago železniški material. V zameno bo mogla dobiti na milione ton žita, lesa in mineralii.

== Spor med zavezniki radi Nemčiji. Najrazličnejši londonski listi vztrajajo na tem, da vladajo med zastopniki Francije, Anglije in Italije na konfer. v San Remu ostra nasprotja glede načina, kako naj se uveljavi versailska pogodba. Dočim zahteva Francija energično vojaško intervencijo, skušata uveljaviti Lloyd George in Nitti svoje nazore, da treba prisiliti Nemčijo k spoštovanju pogodbe z ekonomskimi odredbami. »Westminster Gazette« trdi, da predlagata Lloyd George in Nitti, naj Francija znatno omeji obseg zasedenega ozemlja, zato pa naj zasedbo podaljša dalje, nego je to v pogodbi določeno. »Evening Standard« poroča, da konča konferenca v najkrajšem času, kar pomenja, da je nesporazumljenje med tremi ministrskimi predsedniki tako globoko, da smatrajo za potrebno, pogajanja odložiti na ugodnejši čas. Na vsak način se bo konferenca zadovoljila, ako definirajo glavna vprašanja, ki so ostala dosedaj nerešena. (Nasprotno pa trdi agencija Reuter, da so glasovi o reviziji versailske pogodbe nevtemeljeni in da so tudi vesti o nesporazumljenju treh ministrov močno pretirane. Z ozirom na skrajno resnost in težkočo vprašanja in na različnost mnenj, je očitno, da ni mogoče priti do popolnega sporazuma v eni seji ter da so pač potrebna nadaljna izmenjavanja mnenj v tem pogledu. — Vsled teh in sličnih vesti je francoska javnost precej vznemirjena. »Temps« se čudi, kako je sploh mogoče, da se razpravljata na konferenci dva težka problema istodobno: turški in razorožitev Nemčije. V svojih izjavah prihaja do zaključka, da gre najbrže za kupčijo: Francija bi zamogla pridobiti zavezniške za svoj načrt z gotovimi koncesijami v Mali Aziji.)

== Proces radi kapitulacije trdnjave Maubeuge. V Parizu se je pričela obravnavati radi kapitulacije trdnjave Maubeuge pred ondotnim vojnim sodiščem. Obtoženi so generala Fournier in Ville, polkovnik Chârpierre, poveljni Magnene in Verdure, ter končno kapetani Rouardet, Sauliere in Anchar, češ da so avgusta meseca 1914 brez nujne potrebe zapustili svoja mesta in tako povzročili, da je sovražnik zavzel trdnjavo. Obravnava bo trajala več tednov. Razprava se bo mestoma vršila pri zaprtih vratih.

== Čehoslovaški zunanji minister o razmerju napram sosedom. V razgovoru z glavnim urednikom lista »Becser Magyar Ujsag« se je čehoslovaški minister za zunanje posle Beneš izrazil o odnosih do Avstrije: Ne moremo skleniti niti politične, niti gospodarske zveze. Načrt podnavske konfederacije ali carinske unije za Čehoslovaško ne prihaja v poštev. Proti gospodarski zvezi govorijo neugodno gospodarsko stanje v Avstriji in Madžarski, ki postaja še neugodnejše po bremenih, ki jih nalaga mirovna pogodba. Gospodarska zveza bi imela za posledico, da bi

bogastvo čehoslovaške republike zopet pripadlo Avstriji in Madžarski. Čehoslovaška mora sodelovati z Avstrijo in Madžarsko. Minister se je izjavil za kratko trajne pogodbe, pri čemer bi se morala brezpogojno čuvati suvereniteta čehoslovaške republike, kakor tudi obeh ostalih držav, ter interesi vseh treh držav.

== Rusini proti vtelesenju v čehoslovaško republiko? Iz Budimpešte se poroča, da je neki komite Rusinov, ki prebivalo ob vzhodni Karpat in ki pripadajo glasom mlorovne pogodbe Čehoslovaški repu-

bliki, odposlal zaveznikom memorandum, v katerem protestira v imenu šeststotisoč Rusinov proti vtelesenju v Čehoslovaško. V spomenici se govori o grozodejstvih od strani čehoslovaških oblasti in o lakoti, ki jo morajo pretrpeti. Spomenica zahteva, da se dovoli tem Rusinom združenje z Madžarsko, na katero jih vežejo stoletne vezi, ker jim vsled geografične lege priklopitev k Ukrajini ni mogoča. — Seveda ne smemo pozabiti, da je vest iz Budimpešte!

Telefonska in brzojavna poročila.

KONFERENCA V SAN REMU.

LDU San Remo, 26. aprila. (D. kor. ur. — Agence Havas.) Vrhovni svet je danes dopoldne končnoveljavno odobril besedilo skupne izjave, predlagane po Franciji in Angliji. Pred sprejetjem te izjave se je vršila važna debata. Ministrski predsednik Nitti se je izjavil proti vojaškim odredbam. Lloyd George in Millerand sta obrazložila potrebo te eventualitete. Belgijski minister za zunanje posle Hymans in japonski zastopnik Matsui sta se priključila francosko-angleškemu stališču, ki je tudi prodr. V tem dokumentu bodo zavezniki izjavili, da so trdno odločeni, odrediti vse potrebno in celo, ako bi bilo potrebno, ponovno zasedbo dela nemškega ozemlja, da zanjarkijo izvršitev mirovne pogodbe. Zavezniki se bodo 25. maja sestali v Spaaju z nemškim državnim kancelarjem.

LDU San Remo, 26. aprila. (D. kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Končnoveljavno je odločeno, da dobi Anglija mandat nad Mezopotamijo in Palestino, Francija pa mandat nad Sirijo. Predsednika Wilsona so naprosili naj bo razsodnik pri določitvi meja Armenije.

LDU Berlin, 26. aprila. (Dun. kor. ur.) »Vossische Zeitung« javlja iz San Rema: Vrhovni svet je glede ruskega vprašanja sklenil, vzpostaviti gospodarske odnose do sovjetske Rusije. Vrhovni svet se je izjavil proti reviziji versailske mirovne pogodbe; pripravljen pa je pogajati se o načinu izvršitve te pogodbe.

KONEC KONFERENCE V SAN REMU.

LDU San Remo, 26. aprila. (D. KU.) Konferenca v San Remu se jutri večer zaključuje. Millerand in Foch, kakor tudi japonska, grška in poljska delegacija odpotujejo v torek proti Parizu.

NITTI O POLOŽAJU.

LDU Trst, 24. aprila. Italijanski listi poročajo iz Novega Jorka: Ameriško časopisje objavlja pogovor, ki ga je imel italijanski ministrski predsednik Nitti s poročevalcem »Associated Press« v San Remu. Ministrski predsednik je povdarjal, da je Italija vstopila v vojno brez kakih pogodb in da je imela 500.000 mrtvih. Zagotavlja, da se sloni Italija na bolj trdnih podlagah nego katerakoli druga država na kontinentu. Izgredi in stavke da so polaj, ki se opazuje tudi v drugih državah in so posledica vojne. Obžaloval je, da se o Italiji v inozemstvu tako slabo sodi, čemur da je krivo razširjanje pretiranih vesti o notranjem položaju, kar vpliva pogubno tudi na italijansko valuto. Povdarjal je končno svoje prepričanje, da se bo Italija kmalu dvignila iz gospodarskega mrtvila. In je na to govoril o jadranskem vprašanju. Jadransko vprašanje — je rekel ministrski predsednik Nitti — se je presojalo v Ameriki zelo pretirano. Kri-

vično je govoril o italijanskem imperializmu. Premislite samo eno stvar! Ozemlje, ki ga Italija dobi, ne predstavlja niti števila njenih padlih in pobitih vojakov, in to je starodavno ozemlje italijanskih jezikov (?) in kulture. Sedaj sporno ozemlje ne predstavlja števila mrtvih v eni sami bitki, vrednost krajev, ki nam pripadejo, more predstavljati samo majhen del našega javnega dolga. Evo, kaj je naš imperijalizem! Toda tudi z jugoslovenskim narodom želimo živeti v slogi in voditi — kakor doslej — lojalno in prijateljsko politiko. Jugoslovenski narod je zelo mlad. Njegova mladost povzroča nepopustljivost in tupatam pretirano nestrpnost, toda mi želimo, da bi se ustvarili s sosednjim narodom najtesnejši gospodarski in kulturni stiki. Italija, mati treh kultur, navajena na dolge stike z vsemi narodi, bo našla tudi nasproti jugoslovenskemu narodu prijateljsko obliko dobrega sosedstva. Tudi glede meja pride kmalu do rešitve in svet bo še enkrat občudoval duh, ki navdaja italijansko politiko. — Preživljamo temne čase, toda Italija je na poti k luči. Nočemo biti gospodovalna moč! — je zaključil Nitti — temveč kulturna moč in računamo na prijateljsko sodelovanje ameriških Zedinjenih držav. Ne zdi se nam, da so v Ameriki zadostno poučeni o tem, kar smo naredili, ne o naših naporih, ne o smereh naše politike; ko bodo bolj natančno spoznali, kaj smo naredili in kaj hočemo narediti, bodo z nami.

NEREDI IN STAVKE V ITALIJI.

LDU Trst, 24. aprila. Listi poročajo iz Rima: Obstrukcija poštних uslužbencev postala vedno hujša in grozi nevarnost, da se prelevi v stavko. Tudi pismonoše so se pridružili gibanju. Ustvarjajo se odbori dijakov in drugih, ki opravljajo pošto službo. V Milanu, Napoliju in po drugih mestih se pridružujejo vedno nove kategorije poštних uslužbencev pasivni resistenci. V Turinu se nadaljuje splošna stavka. Bilo je tudi nekoliko izgredov. Množica je naskočila nekaj prodajalcev. Proti nekemu vojaškemu kamijonu, v katerem so se vozili stražniki, je bila vržena bomba. Na železniških progah so tudi našli bombe. Stavka poljedelskih delavcev v novarskem okolišu, ki je trajala 49 dni, se je — kakor se za-trjuje — dokončala, toda v pavliskem okolišu traja še vedno in je prišlo večeraj do krvavih spopadov z orožništvom in vojaštvom. Iz Treviza prihaja vest o krvavem spopadu med kmeti delovne zveze in sindikalisti. Streljalo se je baje s strojnica-mi in ročnimi granatami. V Aleksandriji se nadaljuje splošna stavka, katere se udeležujejo tudi železničarji. Splošna železničarska stavka je bila proglašena tudi v ligurskem Novem. V pavliskem okolišu se nadaljuje kolonska stavka. Splošna stavka v Paviji traja še vedno. Tupatam je prišlo do spopada z vojaštvom. Na železniški progi Firenze - Rim je po-

Dr. L. L.

Bratislava.

(Konec.)

Pred nami se je razlivala lepa široka Donava in po njej so plavale ladje s češko - slovaško zastavo. V pristanu je zelo živo: tu se razklada in naklada. Nabrežje je široko in lepo urejeno: ob njem se dviga nekaj lepih poslopij; med njimi je palača, ki jo tik pred vojno dovršili Madžari kot nekaj oficirski dom; danes je to vladna palača.

Bilo je precej živo po hodnikih instopnicah, kosmovstopili. Takoj pri vходу smo videli nekaj protimadžarskih plakatov, ki so naperjeni proti madžarski agitaciji med slovaškim ljudstvom. Slike na priprosti način kažejo, kako vabijo Madžari Slova-ke z lepimi obljubami k sebi, da bi jih mogli potem zopet izrabljati. V tem oziru stori češko - slovaška vlada mnogo več nego mi v Prekmurju, v Bački in Banatu. Dobili smo nekaj tovrstnih brošur, ki so prav srečno izdelane in tudi najprostejšemu človeku lahko razumljive.

Slovaška ima danes svojega mi-nistra in vrniti vlado nekakega tak-

kakor je naša pokrajinska vlada. Mi-nister dr. Šrobar je Slovak, ki je mnogo storil za osvoboditev Slova-kov. Bil je za časa madžarskega re-žima dvakrat zaprt, ker je zahteval narodni jezik v ljudski šoli. Ob času deklaracije se je boril za skupno če-ško - slovaško deklaracijo, po pre-vratu je bil član prvega kabineta in je postal prvi slovaški minister. Naš govornik ga je pozdravil kot moža, ki se je zvesto boril za svoj narod. Minister nas je pozdravil kot drage goste na slovaških tleh, ki so bila doslej slovanskemu potniku skoraj nedostopna; ponudil nam je natanč-neje informacije o slovaških zade-vah; naš pogovor je trajal nad eno uro. Govorili smo o šolstvu, o ma-žarski agitaciji, o Hlinki. Slovaško šolstvo je bilo popolnoma pomadžar-jeno: danes je nad 4000 narodnih šol. Razume se, da manjka učiteljev. Isto je s srednjimi šolami. V Bratis-lavi bo slovaška univerza. — Urad-i so bili popolnoma madžarski. Ker manjka domačih uradnikov, je bilo treba nastavitvi Čehe, Madžari so seveda storili vse, kar so mogli, da bi si rešili te lepe kraje. Denarja ni bi-lo škoda. Razmere na Slovaškem so bile take, da so mogli sami celo na-

uspeh. Izrabili so za to kulturni boj. Plačali so kanonika Jehlička, ki je renegat, da je šel agitirat za Madžar-e. Domače razmere so nanesele, da se je obrnil tudi znani župnik Hlinka proti republikli. »Sicer pa.« je rekel minister »vsa pot vas bo vodila med naše ljudstvo, tam se prepriča-te o vsem.« Pri nas so nekateri rekli, da smo šli gledat Potemkinove vasi in da smo dobili na vodilnih mestih enostranske informacije. Nadaljna pot po Slovaški nam je pokazala raz-me-re popolnoma neopredeljenosti in smo se o vsem lahko na lcu mesta pre-pričali. Zato je bilo nepotrebno raz-burjenje, ki je doma nastalo zaradi nekega slučajja, ki se je dogajal v Bratislavi. Pa o tem drugič. Ošli smo si ogledovat mesto. Po zanimi-vih starih ulicah z raznimi zgodovins-kimi napis, okraski in portali smo smo prišli k veličastni ceki sv. Ste-fana, ki stoji na vzvišenem kraju med starinskimi poslopji in priča s svojo notranjostjo in zunanostjo o svoji častitljivi starosti. Mogočna gotška stavba iz davnih vekov, ki je dožive-la mnogo zgodovinskih dni. Od cerk-ve se vspenja pot navzgor na grad — seveda tik ob cerkvi ob vzhodni strani je Slovaška kolonija s st-

nagoro: saj poznate one male za-zenemarijene hiše, kjer gleda navadno skozi vrata sključena židov, postava in otroci posedajo po tleh. Naj-brže se jim je dobro godilo tu v za-tišju sv. Stefana. Saj so pravili, da je pod krono sv. Stefana mnogo svo-bode. — Ozka skalna pot nas vodi ob malih hišicah navzgor. Zdi se nam, kot da so te stavbe prileplje-ljene na skale; stoje tu že mnogo mnogo let. Imajo zanimiva pročelja. Druga vrh druge čepijo tu ob ozki poti na grad. Nekoč je tod mi-mo hodila visoka gospoda — danes hodi le radoveden potnik. Sredi poti se nam pokaže stolp kralja Matjaža (Korvinova vrata) tu je bil slavno-sten vhod v grad. Stolp je zdaj star in deloma že razpada. Se nekaj ko-rakov in na vrhu smo. Pred nami se dviga veličanska razvalina: Bratislavski grad. Leta 1811. je pogorel. Bil je drugi kraljevski grad na Oger-skem. Zgorelo je vse, kar je bilo v njem: in tu je bilo mnogo spominov in dragocenosti. Od takrat stoji ta-ko in razpada. Čudil sem se, da ga Mažari niso popravili, saj židovje stoji še v celoti, le strehe in stropov ni več. Mogoče bo novi gospodar

vrnil mestu zopet njegov stari grad. Razgled po mestu in po Donavi je zelo obširen — na jugu pa se vidi široka ravnina: tam bi šla pot proti Jugoslaviji.

»Tam vidite, tri kilometre od reke, pri oni vasi je mažarska me-ja...« razlaga naš spremljevalec. »Ko so nas napadli Madžari, so vrgli naše vojake prav v to goščavo ob Donavi. Zdalj stoje tam: vidijo se žice...«

Res, tam so mažar. straže. Tam skozi bi šel koridor, tam v to smer so one hrvaške vasi in tam naprej je Prekmurje. Odšli smo v mesto, ker je bil že čas k obedu. V vladni palači se je zbrala ta dan na obed velika pisana družba. Pri pozdrav-nih govorih se je ozrlas tudi franco-ski general Mittelhauser, ki je govo-ril tudi o našem koridorju in je napil Obrambni zvezi Čehoslovaške in Jugoslavije. V našem imenu je kape-tan Starčević imel francoski govor, v katerem je povedal nekaj resnic, ki so bile živahno pozdravljene. Da, v Bratislavi se čuti, kaj pomeni pot na jug.

polna anarhija. Vlaki vozijo šele, odkar je izstopilo vojaštvo.

ITALIJANSKA POLITIKA.

LDU. Pariz, 24. aprila. (DKU.) Dopisniki francoskih listov poročajo iz San Rema, da jih je srejal italijanski ministrski predsednik Nitti in jim podal nastopno izjavo o italijanski politiki: Mirovnega vorašanja ne opazujemo le z italijanskega stališča, temveč s splošno evropskega. Vojna je omajala produkcijo po vsej Evropi. Najbogatejše italijanske pokrajine so opustošene. Vendar sem sprejel avstrijskega državnega kancelarja dr. Rennerja v Rimu kot prijatelja, Italija podpira Avstrijo, da ne pogine lakote. Prav tako je treba postopati proti Nemčiji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. aprila 1920.

— Naj bo konec popustljivosti! Opetovano je naš list že grajal neverjetno popustljivost in liberalnost naših oblasti napram številnim razvratnim življenjem, ki so ieli zlasti zadnjega pol leta vedno smeleje in drzoviteje nastopati. Naše besede niso nič izdale. Naše oblasti so slej kot prej rabile proti tem elementom najmekkejših rokavice in so bile gluhe za vsa svarila. Ali se je potem čuditi, da se je protidržavna hidra že tako razpasla, da si je unala započeti že odkrit boj z državno oblastjo? Ahotno bi bilo, ako bi še nadalje zapirali oči pred dogodki, ki so se dogajali preteklo soboto v Ljubljani, zakaj slepcu že mora biti jasno, da niso bili oni izredni samo gol slučaj, marveč prvi lanec v verigi dobro premišljenega in na drobno zasnovanega prevratnega naklepa. Nad vsak dvom je namreč vzvišeno, da so se gotovi prevratni elementi, preskrbljeni z izrazitimi gmotnimi sredstvi s tuje strani, skušali s pomočjo nahujskane množice polastiti vlade ter po ruskem in madžarskem vzorcu proglasiti vladu sovjetov. Naše oblasti seveda o tem načrtu niti sanjale niso in le srečnemu naključju je pripisovati, da se je v zadnjem trenutku ponesrečil ta naklep. Naši oblastveni organi so bili sploh v zadnjem času kakor s slepoto udarjeni. Nič niso videli, ničesar niso slišali. Namenoma ali nevede, kdo bi mogel to ugotoviti? Ždi se nam, da se je tako postopalo namenoma in sicer iz napačnega tolmachenja pojma državljanske svobode. Za to se je mirno trpelo, da so najtemnejši in najsumljivejši elementi lahko svobodno zasnovali po vseh naših krajih najobsežnejšo boljševiško propagando. Naše oblasti so ravnodušno dopuščale, da so se neovirano vršili boljševiški shodi, kakor na primer oni v kočevskem okraju, kjer je nad 2000 kočevskih kmetov, zapelanih po boljševiških in pangermanskih agitatorjih, ki nastopajo sedaj v zvesti ljubezni roki v roki, pred očmi oblastvenih organov prisegalo na komunistični program. Državna oblast tudi ni niti z mazincem ganila, ko se ji je službeno javilo o zborovanju v Podzemlju v Belikrajini, kjer je komunistični govornik odkrito nastopil proti državi in dinastiji ter navzoče kmete pozival, naj proglase republiko sovjetov, v kateri bo sladkor brezplačen, železo po 3 K in obuvala pa po 50 kron. Ta nepojmljivost in liberalnost je rodila dogodke v Trebnjem, boljševiški puč v Ljubljani. Menimo, da je sedaj mera polna. Sedaj ni več umestna liberalnost, sedaj je potrebna jeklena volja in pest! Sentimentalnosti v nas ne sme biti več prostora!

— Izredna javna seja občinskega sveta bo v četrtek, dne 29. aprila 1920 ob 5. popoldne v mestni dvorani. Ker je za nekatere točke potrebna kvalificirana večina, vabilo se p. n. gg. občinski svetovalec, da se te seje zanesljivo polnoštevilno udeležijo. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Finančnega odseka poročila: o dopisu županovem v zadevi uvedbe novih zvišanih občinskih taks na podlagi naredbe deželne vlade za Slovenijo; glede uvedbe nove občinske naklade na avtomobile in ekvipaže; glede uvedbe nove občinske naklade na hotelske postelje in o prošnji vpokojenih magistratnih uradnikov in uslužbencev za povišanje draginskih doklad.

— Konec generalne stavke. Danes se je vse delavstvo povrnilo na delo. Po vseh tovarnah, industrijskih obratih in delavnicah je delo popolnoma normalno.

— Na glavnem kolodvoru. Železniški promet na glavnem kolodvoru je sedanjim razmeram primeren. Na delo prihajajo v večjem številu. Ekspresni vlak prihaja redno iz Trsta. Vlaki gredo v vse smeri.

— Pogreb žrtve. V ponedeljek 26. t. m. so bili posamezni, na skup-

SAVEZNIKI IN NEMČIJA.

LDU. Berlin, 26. aprila. (DKU.) »Vossische Ztg.« javlja iz San Rema: V privatnem pogovoru, ki sta ga imela včeraj Lloyd George in Millerand, so bile dogovorjene nastopne smernice, ki se jih mora Nemčija držati: 1.) Zavezniki bodo odklonili prošnjo Nemčije za zvišanje vojske na 200.000 mož, kakor tudi nemško zahtevo po vzdrževanju težke artiljerije in letalšč. 3.) Nemčija bo pooblaščenca, ojačiti svojo policijo, pri čemur pa bodo imeli zavezniki pravico nadzorovati delovanje in število policijskih čet. 4.) Nemčija bo prejela predumje v denarju in surovinah, da vzpostavi svojo industrijo in bo mogla zadoščevati svojim denarnim obveznostim.

ni pogrebi sobotnih žrtve. Ob 11. popoldne so pokopali Sagadina Alojzija. Popoldne so od 1. do 5. pokopali pet žrtve: osemletno deklico Marijo Hočevar, hčerko sprevednika južne železnice Damjana Hočevarja, zato Frana Sterleta, nadprekajca južne železnice; Mihaela Kušarja, vlakovođa južne železnice; Pavla Rebolja, delovodjo in Frana Gorenjca, strugarja južne železnice. Od 2. popoldne je tvorila številna, tisočglava množica žalni špalir ob mrtvašnici in daleč po Martinovi cesti. Pogreb so se udeleževali samo sorodniki in znanci. Le pri Kuharjem pogrebu so vsi železničarji priredili žalni sprevod. — Vlada je skupen in svečan pogreb zadržala in odklonila zadevno prošnjo deputacije socialno - demokratske stranke. Pogrebi posameznih žrtve so se izvršili mirno, tiho in brez vsakega incidenta. Danes pokopljejo še ostale žrtve na pokopališču pri Sv. Križu.

— Včerajšnji »Naprej« piše, da se je streljalo, kakor zatrjujejo nekateri ljudje, iz Leonišča ali pa iz gluhoemnice. Kako prideta ta dva humana zavoda do tega, da ju dolže kar tako meni nič tebi nič takega dejanja, mi ne gre v glavo. Kdo pa naj bi bil streljal n. pr. iz gluhoemnice, ali morda gluhoemni otroci, ki še nikoli niso imeli orožja v roki, ali kdo vendar, dejte! — Pri nas smo imeli ob nesrečnem dogodku pouk in nismo sploh vedeli, kaj se godi na ulici, dokler nismo začeli streljav. Ni pa izključeno, da je priletela kaka krogla od gluhoemnice na cesto; izstreljena v zrak v smeri zavoda, se je brččas odbila na visokem zidu in je padla na cesto. To sklepamo iz tega, ker je priletela v dekliško spalnico v II. nadstropju, prebila dve šipi in običala v nasprotni steni. Na vsak način se je treba poprej prepričati, koliko je resnice na takih govoricah. Preden se spravlja stvar, ki utegne več škodovati nego hasniti, v javnost. — G. m. Fr., ravnatelj.

— Goreč oznanjevalec boljševiškega evangelija je prozni molster Mozetič. Ker se je boljševiški naklep v soboto tako klavorno ponesrečil, pretaka sedaj grenke solze in kliče ogenj in žveplo na »barbarsko Jugoslavijo«. Posetil je baše te dni tukajšnjega italijanskega delegata, da si izposluje dovoljenje za povratek v zasedeno ozemlje. Obrniti hoče hrbet Jugoslaviji, ki je tako »nekulturna«, da neče trpeti, da bi pri njej šla v klasje boljševiška pšenica. Srečno pot!

— Nočna konferenca v Novem Vodmatu. V noči od petka na soboto so imeli boljševiški tajno konferenco v Novem Vodmatu v Kranjčevi hiši. Na to konferenco je prišel tudi Josip Petrič, ki sicer stanuje v svoji vili v Rožni dolini. Tu so imeli komunisti vso noč posvetovanja. Vse to se je vršilo v bližini policijske stražnice, ne da bi o tem kaj vedeli varnostni organi. V soboto zjutraj se je potem v Vodmatu javno govorilo, da bo še tisti dan strmoglavljena vlada in proglašena sovjetska republika. Kdo se je poleg Petriča še udeleževal teh tajnih posvetovanj v Kranjčevi hiši, ne vemo, dalo pa se bo to z lahkoto dognati, saj govori o stvari ves Vodmat.

— Zanimiva razprava se je vršila včeraj pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. Znam komunist Nino Furlan, ki je pred meseci jel izdajati boljševiško glasilo »Baklio«, toži radi žaljenja časti bivšega poverjenika Albina Prepeluha. Za svedoka je bil zaslišan med drugim tudi ing. Štebl. Razprava je bila odročena. K tej zanimivi obravnavi se še povrnemo.

— Ustanova za sinove odklonilcev. O. V. Radolevic, 2011 Ventura Aven. Fresno, Cal., v Severni Ameriki, je izžubil v vojni dva svoja sina Gofka in Jova. Jovo je bil zavarovan za življenje za 10.000 dolarjev; padel je v francoskih Arge-

nih kot vojak ameriške armade. Vso to življansko zavarovalnino je gori izmenoval oče določil v dobrotno nameno na ta način, da hoče podpirati redno mesečno z vsoto po 4 dolarje petero jugoslovenskih sirot moškega spola in sicer sirot, ki jim je oče padel kot legionar v boju za jugoslovensko svobodo. Ena izmed teh peterih sirot bodi po želji ustanovnika slovenskega pokolenja. Izbor je poveril rektoratu ljubljanske univerze, ki se s tem obrača na občinstvo s prošnjo, da bi se mu v čim krajšem času sporočilo ime in naslov sina (po možnosti še mladega, ker bo ustanova trajala 20 let) kakega padlega slovenskega legionarja.

— Smrtna kosa. Včeraj popoldne ob 16. je po daljši bolezni, 32 let star v Leonišču umrl deželni vladni koncipist pri predsedništvu deželne vlade za Slovenijo gospod Anton Seražin iz Rocola pri Trstu. Pokojnik je bil starešina Akademiknega ferijalnega društva »Balkan« v Trstu. Za vojne je bil dodeljen vojaškemu sodišču v Pulj ter od leta 1916 do prevrata sodnik tamonjega »Hrvatskega lista«. Po prihodu Italijanov v Trst je bil sicer nekaj mesecev kot avskultant v italijanski državni službi, toda pod pritiskom razmer je moral priti v Ljubljano, kjer je bil sprejet v politično službo in dodeljen predsedništvu deželne vlade. Pogreb blagega pokojnika, ki je preminul v najlepši dobi življenja bo v sredo popoldne. Bodi mu lahka zemlja jugoslovenska, ki jo je tako goreče ljubil!

— Akademikno ferijalno društvo »Balkan« v Trstu vabi svoje v Ljubljani bivaajoče člane, da se udeležijo pogreba svojega starešine gospoda Antona Seražina. Pogreb bo v sredo, dne 28. aprila ob 1/18. izpred Leonišča na Zaloški cesti.

— Umrl je v ponedeljek po daljši bolezni g. Ivan Krulec, vadniški učitelj v Ljubljani. Pogreb bo v sredo ob 16. iz Resljeve ceste št. 9. Pokojnik je bil dober narodnjak in zvest pristaša naše stranke. V mlajših letih je bil navdušen planinec in si je kot odbornik pridobil svoj čas velike zasluge za Slov. planinsko društvo. Bodi mu ohranjen prilizen spomin!

— Dijaški transport na Dunaj odhaja iz Ljubljane v četrtek, dne 29. aprila ob 8. uri 40 minut zjutraj. Do Maribora se peljemo z osebnim vlakom. Tam priključijo naš voz ententnemu živilskemu vlakom, s katerim se peljemo do Gradca in od tam naprej zopet z osebnim vlakom. Prosim, da se zberejo vsi gospodje tovariši najkasneje ob 8. zjutraj na glavnem kolodvoru. V svrhu važnih informacij naprešam, da se sestanemo vsi dne 28. aprila ob 11. popoldne v kavarni »Zvezda«, zadnja soba. — Milan Dular, eksp. akad.

— Občinstvo se opozarja, da je strogo prepovedano voditi ose na trg med tržnimi urami. Mestni konjač ima nalogo, da polovi vse pse, ki se prosto gibljejo v tem času po trgu, o čemur mestni magistrat občinstvo pravočasno opozarja.

— Aretacija tatinske družbe. Zadnje čase so se pojavljali v ljubljanski okolici številni drzni vlomni in tatvine. Okolica je imela prav strah pred neko vlomilsko družbo, katere niso mogli izslediti. Družba je bila zelo drzna, v nekaj tednih je vlomila pri trgovcu I. Pintarju v Šiški, dalje pri Agnoli na Olincih in slednjič pri Steinerju na Onkarski cesti. Družba ni imela stalnega bivališča, klatila in nočevala je po raznih okoliških šupah in senikih. Na šiškem hribu pa so imeli izkopen brol, kamor so zakopavali razne ukradene stvari. Organom kolodvorske policijske ekspoziture se je posrečilo izslediti ta brol. Tam so našli razne predmete, tudi dva litra ruma. Slednjič so prišli trojico te družbe in sicer: Josipino in Antona Jurčica iz Pečnika ter Petra Primca iz Dola. Slednja dva sta znana kot stara vojaka dezertarja, ki sta se ves čas vojne bavila s tatvinami ter se skrivala pred oblastmi. — Kako drzna je bila ta družba in kakšen strah so okoliščanski kmetje imeli pred temi vlomilci, kaže dejstvo, da so se posestniki na Ježici kar oddahnili, ko so čuli, da so pod ključem. Peter Primc je nedavno nekega kmetu v Biščah pri Domžalah odnesel 60 kg suhega mesa in 50 kg prekajane slanina.

Kulturna.

— Na koncertu »Li. Zvonca«, dne 3. maja t. l. v Unioni izvala pomožni orkester kralj. opernega gledišča pod vodstvom g. kapelnika Brezovška tri dosedaj v Ljubljani še neizvajana dela: A. Dvořakovo uverturo »V naravi«, H. Berliozova sinfonia »Harold v Italiji« in kapelnika B. Petiča: Karneval.

Vstopnice so že na prodaj v Dolenčevi trafiki v Prešernovi ulici.

Predstave v opernem in dramskem gledališču se vrše ob 18. (6.) in ob 1/8. zvečer.

Reportirski krožek slovenskega gledališča v Ljubljani. Opera: 27. aprila tork, Rusalka, uradna predstava. Izven abonementa. 28. aprila sredo, Faust. Abonement E. 29. aprila četrtek, Zongler. Abonement D. 30. aprila petek, Trovatore. Abonement A. 1. maja sobota, Prodana nevesta. Izven abonementa. 2. maja nedelja, Faust. Izven abonementa. Drama: 27.

Najnovejša poročila.

SLUŽBENO SITUACIJSKO POROČILO.

LDU Ljubljana, 26. aprila. Uradno se poroča: Na državni železnici se je ohranil danes ves že včeraj vzpostavljeni promet, obrat na kamniški progi je bil pomnožen. Pri Petrovčah na progi Celje - Žalec je bila iztrgana tračnica. Škoda je po pravljena, storilci so zaprti. Jutri bo na gorenjski in dolnjiški železnici prišel tudi tovarni promet. Oglašilo se je mnogo novih železničarjev na delo, tako da bo jutri najbrže odprt popolnoma normalni osebni promet. V splošnem manjka za normalni promet le še en vlak na Jesenice in en vlak v Kočevje.

Na južni železnici je danes odšel v vsaki smeri po en osebni vlak. Iz Ljubljane je bil odposlan en vlak živil proti avstrijski meji, iz Logatca je prišel en tak vlak. Orijentni ekspresni vlak je vozil redno v obeh smereh. Tudi na južni železnici bo jutri vzpostavljen normalen osebni promet.

Socialistično glasilo »Naprej« pozivlja delavstvo, za katero so strokovne organizacije proglasile tridnevno solidarnostno splošno stavko, naj nastopi jutri v torek zjutraj redno delo. Sploh pa je uspeh proglašene splošne stavke vobče po vsej Sloveniji minimalen. Danes so bile trgovine odprte. Le po nekaterih tovarnah je delavstvo deloma izostalo. Sicer je življenje normalno, mir in red se ni kalil.

Pogrebi žrtve sobotnih izgrediv so se vršili tekom današnjega dne posamezno na običajni način privatnih pogrebv brez vsakega incidenta.

Včerajšnji tržaški »Il Lavoratore« je prinesel o sobotnih izgredivh skrajno potrjeno poročilo, da je neki duhovnik iz okna začel streljati na množico, ki je zborovala na obsežnem trgu in da so varnostni organi, kakor noli streljali v množico, da bi ubrali duhovnika, vsled česar je bilo 18 ustrelenih, 70 ranjenih. Poročevalec, ki je tudi videl po vseh trgih mesta postavljene strojnice, vé povedati o potokih krvi. Odveč je povedati, da so taka poročila, kakor tudi slična fantastična poročila dunajskega tiska, celo resnih dunajskih listov, proračunjena le na senzacijsko ali pa zasledujejo prikrite politične tendence. Sobotni dogodki se omejujejo na obseg, kakor je bil ugotovljen v uradnem poročilu.

DR. VESNIČ SFSTAVI NOVO VLADO.

Beograd, 26. aprila. Novo vlado sestavi, kakor se zatrjuje v političnih krogih, naš poslanik v Parizu dr. Milenko Vesnić, ki ga je v to svrhu že pozval iz Pariza prestolonaslednik regent Aleksander. Predsednik naše mirovne delegacije Nikola Pašić odpotuje jutri v Pariz.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

LDU. Beograd, 27. aprila. Danes ob 16. popoldne je napovedana seja začasnega narodnega predstavništva.

MEŠČANSKI SINDIKAT V ZAGREBU.

LDU. Zagreb, 26. aprila. Meščanski sindikalni svet se je razdelil v obrambno in finančno sekcijo ter sekcijo za propagando in organizacijo. Sekcije so danes zborovale ves dan. Danes zvečer je odbor sprejel pravila sindikata, ki se bodo jutri predložila oblastu v potrjenje.

REŠKO VPRAŠANJE.

LDU. Berlin, 26. aprila. (DKU.) »Deutsche allg. Ztg.« javlja iz Lugana: Po zanesljivem poročilu je Italija v reškem vprašanju popustila. Priznala je, da se sestavi nova avtonomna obrežna država.

JADRANSKO VPRAŠANJE V SAN REMU.

LDU. San Remo, 26. aprila. (DKU.) — Havas.) Vrhovni svet se je bavil danes dopoldne z jadranskim vprašanjem, pri čemer so največ govorili o spomenici predsednika Wilsona od 9. decembra 1919, ki določa italijanske meje in proglašajo Reko kot avtonomno državo. Splošno se sodi, da

aprila tork, zaprti. 28. aprila sredo, Smrti ples. Abonement B. 29. aprila četrtek, Olgota. Uradna predstava. Izven abonementa. 30. aprila petek, Olgota, delavska predstava. Izven abonementa. 1. maja sobota, Saloma, Slepč. Abonement E.

Sokolstvo.

Primorski Sokolski krožek vabi vse člane, da se udeležijo pogreba svojega brata Antona Seražina, ki bo v sredo, dne 28. aprila 1920 ob 1/18. izpred Leonišča. — Starosta.

bo jadransko vprašanje kmalu rešeno.

STAVKA TRGOVSKIH NASTAVLJENCEV V TRSTU.

Trst, 25. aprila. Na današnjem zborovanju trgovskih nastavljenecv je bilo sklenjeno z ozirom na zavlačujoče stališče trgovcev stopiti z jutrišnjim dnem v stavko. Stavke se udeležijo tudi trgovski tomlki in nastavljenici trgovin na debelo.

BADEN — GLAVNO MESTO NIŽJE AVSTRUE.

LDU. Dunaj, 26. aprila. (ČTU.) V občinskem svetu mesta Baden je bil stavljen predlog, naj bi se v primeru, da bi bil Dunaj izločen iz nižjeavstrijskega ozemlja, proglasil Baden kot glavno mesto Nižje Avstrije.

RUSKI MIROVNI POGOJI ZA POLJSKO.

LDU. Dunaj, 25. aprila. (ČTU.) Oficijsko glasilo ruske sovjetske vlade prinaša mirovne pogoje, ki jih je stavila Rusija Poljski. Poljska vojska mora zapustiti zasedeno ozemlje Litve, Bele Rusije in Ukrajine. V teh ozemljih naj bi se vršilo ljudsko glasovanje. Med glasovanjem naj bi se v plebiscitnem ozemlju sestavila milica domačinov. V svrhu nadzorstva ljudskega glasovanja naj bi se sestavila paritetna komisija Rusov in Poljakov. Prebivalstvu v plebiscitnem ozemlju naj bi se zagotovil prost promet z Rusijo, kakor tudi s Poljsko. Radi tega bi morale biti meje Rusije in Poljske odprte. Pravico glasovanja bi imeli samo oni prebivalci, ki so v glasovalnem ozemlju rojeni. Sovjetska Rusija si pridržuje pravico prostega prometa z Nemčijo in Poljsko. Poljsko časopisje te pogoje odklanja.

NIZOZEMSKA DOBI MANDAT ZA ARMENIJO.

London, 24. aprila. Agencija »Central News« poroča, da je vrhovni svet sklenil vprašati nizozemsko vlado, ali bi bila pripravljena sprejeti mandat za Armenijo. Seveda bi jo v danem slučaju zavezniški podpirali moralno in materialno.

Aprovizacija.

— Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo. V sredo dne 28. aprila t. l. se prične deliti na zadrugne člane belo moko, krušno moko in koruzni zdrob in sicer po sledečem redu: v sredo 28. aprila št. 1 do 200, v četrtek 29. aprila št. 201 do 400, v petek 30. aprila št. 401 do 600, v ponedeljek 3. maja št. 601 do 1000, v torek 4. maja št. 1001 do 1200, v sredo 5. maja št. 1201 do konca in zamudniki. Ostali zamudniki samo še v četrtek dne 6. maja. Obenem se naznanja, da se od dne 3. maja naprej zopet prične sprejemati nove člane in sicer vsak dan od 15. do 17. Člani se opozarjajo tudi, da kdor še ni oddal sladkornih izkaznic, da jih takoj odda v zadrugni pisarni.

Polzvedbe.

— Poziv neznanim pričam! Da se popravi velika krivica, prosim prizadeta stranka, da se zglašijo oni gostje gostilne »pri Moharju« v Spodnji Šiški, ki so ondi slišali poleti leta 1915, kako se je pritoževal namram pleskarskemu mostru Antonu Malgaj, prej Mitteregger v Spodnji Šiški, mizarški mojster Ivan Zorman iz Ljubljane, Prečna ulica, zaradi postopanja Franceta Skafarja, mizarkega mojstra v Ljubljani. Rimska cesta. — Svoje naslove naj blagovolijo sporočiti dr. Janko Žirovniku, odvetniku v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3. Izdatki jim bodo povrnjeni.

Prešan, briljantni, se je izgubil od Sv. Petra ceste do Šolskega drevoreda, od tod do Gospodarske zveze, do Martinovce ceste, od tam zopet na Sv. Petra cesto. Kdor dobi prstan, naj ga prinese na Tržaško cesto št. 22, gostilna pri Franceljnu; dobi dobro nagrado v denarju ali blagu.

Revna ženska je izgubila v četrtek, dne 22. aprila na poti od Prešernove ulice po Sv. Petra cesti ves svoj imetek — 900 kron. Priteni najditelj naj jih odda v upravništvo »Slov. Narod«. — 2966

Glavni urednik:
Rasto Pustostojnik
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

Les. Kupim večje količine na vagone lesa, jelove daske, gradju, late i vapo. Posrednike nagradujem. Vladimir Ivkov, Sztapar (Vojvodina). 2926

Proda so. dekoracijski divan skoro 50. nov, K 3500.—, nekaj kuhinjskega pohištva in ženske bluze. Naslov se izve pri uprav. Slovenskega Naroda. 2957

Soba s hrano se odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi Slov. Naroda. 2945

Prvovrsten krompir po K 3'50 za kg oddaja Kmetijska družba v Ljubljani iz skladišta na Turjakem trgu št. 3, vsakemu v poljubnih množinah. 2946

Vzgojiteljica se išče k dvema dečkoma 4 do 5 let. Prednost imajo one, ki igrajo klavir. Ponudbe na Antonija Čuček, vinska trgovina, Ptuj. 2938

Čedna natakarica ali pa prva hišna v hotelu z lepimi sprazevali želi službo. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod „A. K. 2953“. 2953

Kupi se kompletna premakljiva žaga (transportables Sägewerk) ali posamezni stroj lokomobila na kolesih ali stroj na fundamentu in jarem. Naslov: Franc Mikšič, Stomškovca ulica 5, Ljubljana. 2951

Kot gospodinja ali družabnica se priporoča inteligentna vdova. Cenj. ponudbe na uprav. Slov. Naroda do 6. maja pod „Vdova 2950“. 2950

Vdovec brez otrok v večjem kraju na deželi išče gospodinjico samske ali vdove brez otrok, prednost imajo izučene v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe pod „Pustnost 100/2948“ na upravo Slov. Naroda. 2948

Traži se za jedno veliko mlinsko poduzeće u Hrvatskoj jedna hrvatskoj i njemačkoj stenografiji te strojeplju podpuno vješta muška ili ženska sila, koja je ujedno i svim kontornim radnjama vješta. Nastup po mogućnosti odmah. Ponude pod naznakom plaćevnih zahtjeva uz kratak opis dosadašnjeg službovanja neka se šalju administraciji Slovenskog Naroda pod: „Sila 2948“. 2943

Knjigovodja. Jedno veliko mlinsko poduzeće u Hrvatskoj traži sa nastupom službe za odmah samostalnog knjigovodju, perfektnog bilancista, vještog hrvatskom ili slovenskom, te po mogućnosti njemačkom jeziku, kao i svim ostalim kontornim poslovima. Plaća prema pogodbi. Ponude slati na upravu Sloven. Naroda pod: „Mlin 2944“. 2944

Slike kralja Petra v velikosti 47x65 cm priporoča

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Cena v trdem ovoju po pošti po povzetju K 24.— pri pošiljavi denarja naprej K 20.—

Oskrbnika išče graščina v polit. okraju Ptujskem. Oskrbovati je do sto orolov vinogradov. Terja se večletna praksa, popolno znanje vinogradstva in kletarstva. Primerno sestavljeno in opremljeno ponudbo z natanko navedbo zahtev je poslati na: Pisarno dra Fr. Jurčeta, odvetnika v Ptaju. 2937

Pešna pomočnica zmožna samostojnega vodstva poštnega in brzojavnega urada na deželi, s takojšnjim nastopom se išče. Dobra hrana in cela oskrba v hiši. Plača po dogovoru. Reflektantinja naj pošlje ponudbe na upravništvo Sloven. Naroda pod: „Pošta III, 2939“. 2939

Išče se na dom, na deželo proti dobri plači in hrani za približno 14 dni **dobra šivilja** za obleke. Nastop takoj. Ponudbe pod: „Šivilja 2941“ na upravništvo Slov. Naroda. 2941

Kamnosek. Potrebujem strokovno izurjenega kamnoseka kot kompanjona. Kapital nepotreben. Ponudbe z referencami na Jovan Tomič Mitrovića (Srem). 2928

Portir se sprejme takoj v trajno službo. Prednost imajo dosluženi orožniki. Ponudbe na Delniško pivovarno v Laškem trgu. 2931

Proda se v Tinjah pri Velikovu staro hišo se prilična in krita z opeko. Družba se vrši 16. maja t. l. ob 3. uri popoldne na licu mesta. Izključna cena je 30.000 K. Pod to ceno se ne prodaja. Poslojce, ki je pod cerkvijo, je posebno pripravnost za trgovino. Krajni šolski svet Tinje. 2934

Re gistrirna blagajna „National“ 99'99 z enim predalom, dobro ohranjena se prodaja. Cena 6.000 K. Rudolf Anderlič Ormož. 2935

Traži se vrstan i dobro uveden putnik u vinu i žestokim pićima za Sloveniju. Ponude uz oznaku dosadašnjeg djelovanja, referenca i plaćevnih zahtjeva umoljavaju se poslati pod: „Putnik 2925“ na upravu lista Slovenski Narod. 2925

Službo redarja odda županstvo občine Bled s 1. majem. Prednost imajo vojni invalidi, ki so za tako službo sposobni. 2927

Kukuruz. Nudjamo 1 vagon bijele zdrave suhe i rešetane kukuruze bez vreća postavno stanica po volji za kompenzaciju toliko vagona smrekovih dasaka i letava dobre i najpotrebije kakvoće za stolare. Ponude „RADINOST“ obrtnička središnja zadruha Zagreb, Dalmatinska ulica 1. 2929

- Muhe -

kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pohlin Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštno K 8.50. Na roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Konjaki je približno 2000 kg dobrega konjakega sosa po zmeraj cen. Jakob Baraga na Bledu. 2960

Prodan motor na bencin i D. in kompletan naprava za osvetljenje hišne. Natancjepla poselila deje tvrdka Franjo Žagar, Maribor, pošta Stari trg via Velike Lašče. 2942

Tri izurjena dekleta iščejo dobre služe najraje v Celju. Ena kuharica, dve sobarici ali pa za vse skupaj. Ponudbe pod: „Goranjke 2954“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 2954

Išče se gospod ki bi poučeval gospoda za bencin skulino proti dobri hrani. Ponudbe na upravništvo Slovenskega Naroda pod: „Strokovnjak 2955“. 2955

Več tesarjev se sprejme takoj v trajno delo. Anton Stojanec, Jeranova ul. 11, Ljubljana. 2773

Iščemo prvovrstno kontoristinja, ki popolnoma obvlada slovensko in nemško stenografijo ter piše izbornu na stroju, **Strojno tovarno in livarno** v Ljubljani. 28'8

Sprejemem nčenko za svojo manufakturno trgovino 15 do 16 staro. Anton Ogrič, trgovec Novo mesto. 2918

Išče se knjigovodja, zmožen bilance, nadaje večja slovenske in nemške stenografije ter strojeplja. Pisarne ponudbe na pošto predal 83. Ljubljana. 2906

Nekaj vagonov drv, zdravih, popolnoma suhih, se odda po nizki ceni franco vagon na Dolenjskem. Ponudbe na pošto predal 103. 2911

Zitarsko izvoznačka radnja Vase T. Kovačevića Sabac, Srbija, Telefon 16, Izveštava zainteresovane, da ima uvek u svojim magazinima svih ovozemaljskih proizvoda kao: **pšenic, zob, (ovsa), ječmena,** a naročito, **kukuruz,** i u stanju je liferovati najveće količine. Adrese za telegram: Kovačević Sabac. 2800

Izjava. Obzrlajem, da sam u vinjosti izrekel zoper Andreja Marčana, poselnika in mesarskega mojstra v Ljubljani, izlifer, katera je neoznovana.

Josip Skalič, posestnik na Robur št. 3.

Rumovo esenco in druge esence za likerje, konjak, slivovko, zaiamčene i delke kupuje stalno agentura **Trinid, Sarajevo.** 2959

Ključavničarji Železostrugarji Mizarji Livarji se sprejmejo. Plačamo na uro do K 9.50 po sposobnosti in marljivosti. V skodu je zaslužek do 35% večji. Reflektiramo samo na popolno večje in marljive delavce. „Smerv“ tveralen strojeva. Bielevar.

Šumski poslovodja izkusnog i podpuno vještog manipulaciji sa jelovinom i bukovinom traži se za veliko šumsko poduzeće. Mjesto stalno. Nastup službe po mogućnosti odmah. Ponude sa svjedocbama i zahtjevima plaće upravitli na „JUGOSLAVENSKA ŠUMSKA INDUSTRIJA“ d. d., ZAGREB, Strossmayerova ulica br. 6.

Krasna umetnička reprodukcija v več barvah ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE PRIMOZA TRUBARJA USTANOVITELJA SLOVENSKE K. JIŽEVNOST. Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdostopnejša kar jih imamo Sloveni. Cena s pošto kron 8.50

NAR. KNJIGARNA v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7

KONJAK Pri slabosti volje starost, težakoh v želodcu, polnjenje moči, je **star vinski konjak** pravo življenje vzbujačo sredstvo. Dve polniliški steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago za 95 K **Draž Hrt,** veleposretnik, grad Opilč pri Konjicah, Stajersko 1270

Mesečno sobo s posebnim vzhodom, lepo urejeno ter električno razsvetljavo v bližini kolodvora išče soliden gospod za takoj. Plača dobro. Cenjene ponudbe pod „Mesečna soba/2952“ na uprav. Slov. Naroda. 2952

Jajca prvovrstna, za eksport, nudi tvrdka **Maks Robič, Središče ob Dravi.**

Zaupniki v svrhu prisrke trgovskih informacij se iščejo po vseh mestih Jugoslavije. Dopisi pod „Askuratibero B 8671“ na Ansonce-Expedition Mannesmann & Vogler A. G., Wien I, Schulerstrasse 11

Kavo, čaj Coketado, Kava, Bonbone, Kavni pridelatek, Mandelina, Rosina, Paradižnik, Riz, Silva, Ošilavo, Konjak, Rum, Šampanjec, Namizna vina, razpošilja po vsem kraljestvu. **Jos. Fabiani, Ljubljana,** Prešernova ul. 54.

Prodan vagon lanenega semena, kupujem zašče kože **Gjorgje Grujić** Beograd Miletića ul. 15.

Bez konkurencije! **JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA** TELEF. 84, 8-38 **GUSARJEVA ULICA 3. ZAGREB** TELEF. 84, 8-38 **Brzjavni, Nj. Nibševa 3. ZAGREB** **Nikolčeva ul. 3.** **Ustanova dobrih in bogatih sličin: rumni vrst papirja kakor: slikovnega, pisarnega, koncertnega, dokumentarnega, koncertnega balona itd. papirja za police (stolice) vgrajenih in last. amble, nap. listi in ostale v to stroju spedejega blaga.**

Razglas. Proda se **omenadstropna hiša s vrtom in ledenico** tik pred kolodvorom Dravograd-Meža. Lokali so pripravljeni za vsako obrt. Prodajna cena 300.000 kron. Reflektanti naj pošljejo v zapečatenem pismu ponudbe do 10. maja 1920, na trško občino Dravograd, toda ne pod prodajno ceno. Pri sklepu pogodbe se mora položiti najmanj 150.000 K, drugo se izplača po dogovoru.

Važno za krojaške delavnice. V prihodnjih dnevih po zopetni otvoritvi železniškega prometa bo dospela partija električnih krojaških likalnikov novovrstne konstrukcije, prva kvalitete, največje trpežnosti v Ljubljano. Reflektante zaznamuje tvrdka **Svetla, Ljubljana, Mostni trg 25.**

Vlastnici kinematografa! **Ako želite u svom kazalištu prikazivati** **Kovača raspela** tragedija u 4 čina (duljina 1800 m), koja je u Zagrebu prikazivana sa do sada nevidjenim uspjehom, obratiti se besodvlačno na: „Jugoslaviju“ tvorn. filmova d. d. u Zagrebu. Plastična fotografija: Raskošna inscenacija! Vanredno zanimljiv size! Savršena igra jugoslovenskih umjetnika! Za narednu zimsku sezonu pripravlja „JUGOSLAVIJA“ sa jugoslovenskim i svjetskim umjetnicima ove filmove: „NASANAONICA“ tragedija u 4 čina. „U LAVLJEM KAVEZU“ drama u 5 čina. „CRVENI KIMONO“ kinograme u 5 čina. „GRUEN ŽUPNIKA“ traged. u 5 čina. „DEMOK“ tragedija u 2 čina (10 čina).

Centralna banka d. d. u Krapini.

Osnova za povišenje dioničke glavnice.

Redovita glavna skupština dioničara Centralne banke d. d. u Krapini, obdržana dne 14. travnja 1920. zaključila je: Povišenje dioničke glavnice od 15.000.000 K na 50.000.000 kruna.

izdanjem od 350.000 komada novih dionica po 100 K nominalne vrednosti i povierila ravnateljstvu, da to povišenje provede.

Na temelju tog zaključka izlažemo na javnu supskripciju: 350.000 dionica po 100 K nominalne vrednosti. — Za upisivanje ustanovljeni su sljedeći uvjeti:

1. Nove dionice koje glase na Ionosioca, učestvuju na poslovnom uspjehu od 1. srpnja 1920. te su prema tome providjene kuponom sa pravom na polugodišnju dividendu za godinu 1920.

2. Rok supskripcije počima 20. travnja te traje za dioničare do 10. svibnja 1920., a za nedioničare do 15. svibnja 1920. — Dioničari, koji do 10. svibnja 1920. ne izvrše svoje pravo opcije, gube to pravo.

Starim dioničarima prepušta se pravo prvenstva na 150.000 komada dionica na način, da na svaku staru dionicu mogu upisati (optirati) jednu novu dionicu i to uz tečaj od 180 K po komadu.

4. Ostalih 200.000 dionica kao i eventualne po dioničarima neoptirane dionice mogu upisivati i nedioničari uz tečaj od 250 K po komadu.

5. Kod supskripcije imade se odmah potpuni iznos optiranih odnosno upisanih dionica na jedanput u gotovom položiti. 6. O uplaćenim iznosima izdat će se blagajničke potvrde. Na temelju kojih će se izručiti medjutomnice vrhu dodijeljenih komada, dok će se medjutomnice izmjeniti originalnim dionicama, kad iz tiska izadju, i to u pojedinih komadima ili složenim komadima po 5, 10, i 50 dionica.

7. Posljednici starih dionica, koji u smislu točke treće ove osnove žele izvršiti pravo opcije, imadu prigodom supskripcije predložiti svoje stare dionice odnosno medjutomnice, koje će im se nakom provedene opcije sa blagajničkom potvrdom na njihov trošak povratiti.

8. Ravnateljstvo pridržaje si pravo repartitije (podjelbe) upisanih i uplaćenih dionica glasom točke četvrte ovog poziva. — Uplate za nedodijeljene dionice, povratit će se upisateljima do 30. svibnja o. g. bez kamata i to na blagajni zavoda, gdje se uplata uslijedila.

9. Uplaćeni višak nad nominalom privesti će se po odbitku troškova emisije pritučnoj zakladi.

10. Eventualne neoptirane odnosno neupisane dionice preuzima postojeći sindikat, koji zajamčuje uspjeh emisije.

11. Kao potpisna i uplatna mjesta označuju se: a) Centralna banka d. d. Krapina te njezine podružnice u Varaždinu, Pregradi, Ivancu, Klanjcu i Stubici.

b) Brodska-hrvatska eskomptna i mjenjačka banka u Zagrebu te njezine podružnice u Brodu, Osijeku, i Djakovu.

d) Francusko-Srpska banka podružnica u Zagrebu.

e) Prva požeška štedionica u Požegi i

f) Mariborska eskomptna banka u Mariboru.

U Krapini, dne 15. travnja 1920.

Ravnateljstvo Centralne banke d. d. u Krapini.

Anton Seražin deželni vladni koncipist pri predsjedništvu deželne vlade za Slovenijo, starešina Akademiknega ter. društva „Balkan“ v Trstu, včeraj, dne 26. aprila 1920 v starosti 32 let preminul po daljši bolezni v sanatoriju Leoniču. Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo, dne 28. aprila 1920 ob pol 17. (pol šestih popoldne) izpred Leoniča. **Trst - Ljubljani, dne 27. aprila 1920.** Terezija vdov. Seražin, mati. Ivan, Ciril, brata. Marija poroč. Korčevan, sestra. Alojzij Korčevan, svak. Vnuki.

IVAN KRULEC vadiški učitelj dne 7. t. m. po daljšem bolehanju mirno in bogu vdano preminul. Pogreb nepoznanega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 28. t. m. ob pol 4. uri pop. iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu. **V Ljubljani, dne 27. aprila 1920.**